

Epilepsie bij de hond

Wat is epilepsie?

Het is een aanvalsgewijs optreden van abnormaal gedrag, vaak met krampen. Dergelijke aanvallen noemen we "toevallen". De toevallen ontstaan doordat het evenwicht tussen stimulerende en remmende processen (electrische activiteit) in de hersenen is verstoord. Je zou kunnen spreken van een soort kortsluiting in de hersenen.

Wat zijn de oorzaken van epilepsie?

De oorzaak van epilepsie is meestal niet bekend. We spreken dan van primaire epilepsie.

Kenmerkend voor deze vorm van epilepsie is dat de toevallen de eerste keer voorkomen op een leeftijd van ½ jaar tot 5 jaar oud. Tussen de aanvallen door vertoont de hond geen verschijnselen.

Wanneer de oorzaak wel bekend is spreekt men van secundaire epilepsie.

Tussen de aanvallen door vertoont de hond dan vaak andere afwijkingen. De oorzaak daarvan kan gelegen zijn binnen de schedel door een ontsteking of tumor. Hierdoor kan het hersenweefsel in verdrukking komen. Ook kan de oorzaak zich buiten de schedel binden, hierbij kan gedacht worden aan een te laag suikergehalte in het bloed, nieraandoeningen, ernstige leveraandoeningen, een te laag calciumgehalte in het bloed en vergiftigingen.

Primaire epilepsie komt veel vaker voor dan secundaire epilepsie.

Welke vormen van epilepsie zijn er?

Gegeneraliseerde aanvallen

Bij deze aanvallen verspreidt de elektrische activiteit zich over de gehele hersenen. Er is sprake van bewustzijnsverlies en het hele lichaam doet mee. De patiënt ligt meestal op een zijde en heeft krampen. We zien klapperen met de kaken en schuimbekken, vaak laat de hond ook de urine en ontlasting lopen. Deze uitingsvorm zie je vaak bij primaire epilepsie.

Partiële aanvallen

Bij deze aanvallen verspreidt de elektrische activiteit zich over een deel van de hersenen. Hierbij is meestal geen sprake van bewustzijnsverlies. Wel kan er een gegeneraliseerde aanval op volgen. Voorbeelden van zo'n aanval is staartjagen of vliegen happen.

Welke fasen zijn meestal te onderscheiden bij gegeneraliseerde epilepsie?

De prodrome fase

Dit is het voorstadium, hierbij zie je bewustzijnsverandering voor de aanval. Dit kan uren tot dagen duren. Het dier kan onrustig zijn, overdreven aandacht vragen of andere gedragsveranderingen tonen.

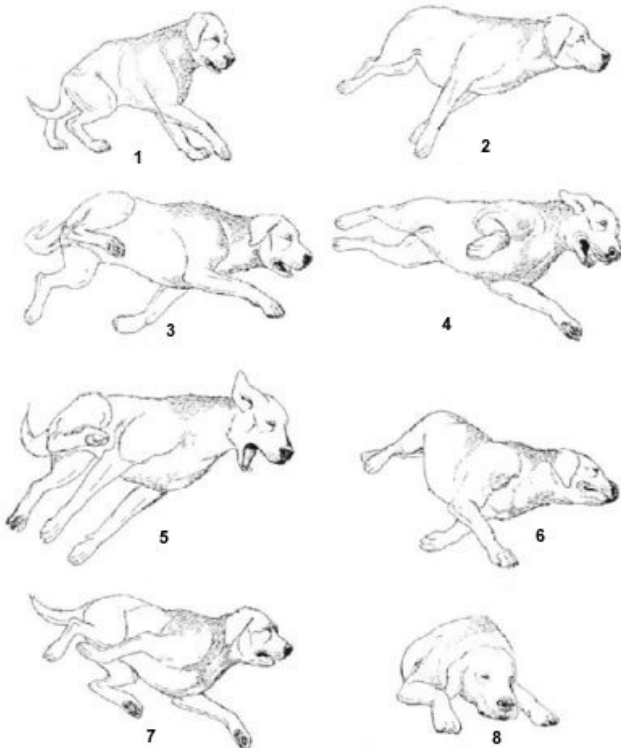
De ictus

Dit is de aanval zelf. Deze duurt meestal een paar minuten.

De post-ictale fase

Dit is de periode na de aanval. Dit kan seconden tot dagen duren. Het kan een periode van verminderd bewustzijn, slaperigheid, desoriëntatie of extreme rusteloosheid zijn. De hond kan ook onzindelijk zijn of happende bewegingen maken.

Er kunnen ook meerdere aanvallen kort na elkaar optreden. In dat geval kan een levensbedreigende situatie ontstaan.

Bij welke honden komt epilepsie voor?

Primaire epilepsie komt zowel voor bij rashonden als kruisingen. Het komt voor bij 0,5% van de honden. Bij de volgende rassen komt primaire epilepsie meer dan gemiddeld voor: Beagle, Keeshond, Tervuerense Herder, Golden Retriever, Labrador Retriever, Vizsla,

Sheltie, Cocker Spaniel, Collie, Ierse Setter, Dwergschnauzer, Poedel, Sint Bernard, Husky, Ruwharige Foxterriër, Ierse Wolfshond, Teckel, Duitse herder, Berner Sennenhond en Springer Spaniel. Omdat de frequentie van voorkomen per ras verschillend is, wordt gedacht dat het erfelijk is. Het advies is om niet te fokken met epilepsie patiënten. Er is geen verschil in voorkomen tussen reuen en teven, wel kan het aantal toevallen tijdens de loopsheid toenemen.

Hoe wordt epilepsie behandeld?

Het besluit om te gaan behandelen heeft te maken met de frequentie en de ernst van de verschijnselen. Niet in alle gevallen hoeft een therapie ingesteld te worden.

Allereerst zal een algemeen klinisch onderzoek gedaan worden en aansluitend een algemeen bloedonderzoek, om achterliggende oorzaken op te sporen c.q. uit te sluiten. Als er een achterliggende oorzaak aanwezig is moet deze indien mogelijk behandeld worden. Maar meestal wordt er geen enkele afwijking gevonden en kunnen we dus spreken van primaire epilepsie.

De behandeling zal gericht zijn op het verminderen van de frequentie van de toevallen. Het effect van de medicijnen en de dosering is sterk afhankelijk van het individuele dier, daarom wordt na enige tijd behandelen het bloed onderzocht om de hoeveelheid medicijnen in het bloed te bepalen en daarna de dosering bij te stellen. Dat kan bijvoorbeeld na 4-6 weken behandelen.

Er zijn diverse medicijnen om de frequentie van de aanvallen te verminderen: fenobarbital, kaliumbromide en fenytoïne worden bij honden het meest gebruikt. Fenobarbital is het middel van eerste keus. Bij onvoldoende effect wordt fenobarbital gecombineerd met kaliumbromide. Om langdurige aanvallen te stoppen kan diazepam gebruikt worden. Het wordt tijdens een toeval toegediend door middel van een rectiole, waarbij het medicijn in vloeibare vorm via de anus in de endeldarm wordt ingebracht (zoals bij een zetpil).

Het lukt niet altijd om met deze medicijnen het aantal toevallen sterk te verminderen. Dan kan gebruikt gemaakt worden van een aantal nieuwe medicijnen, zoals die ook bij mensen gebruikt worden. Maar momenteel zijn de kosten daarvan nog erg hoog.

Wat zijn de vooruitzichten?

Een deel van de honden blijft toevallen houden, ondanks de therapie. Bij grote hondenrassen is het lastiger de aanvallen met de therapie onder controle te krijgen. Vaak is levenslange therapie nodig.

Blijven de toevallen maar komen en lukt het niet met medicijnen, dan wordt het leven van de hond voor zowel het dier zelf als voor de eigenaar een ramp. Vaak wordt dan in onderling overleg besloten tot euthanasie.

*Bronvermelding:
GELRE Dierenartsen
Dierenkliniek Lichtenvoorde
Anton Vos, dierenarts*